

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-277/10

**Martin Luksan
împotriva
Petrus van der Let**

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Handelsgericht Wien)

„Trimitere preliminară — Apropierea legislațiilor — Proprietate intelectuală — Drept de autor și drepturi conexe — Directivele 93/83/CEE, 2001/29/CE, 2006/115/CE și 2006/116/CE — Repartizarea drepturilor de exploatare a unei opere cinematografice, pe cale contractuală, între realizatorul principal și producătorul operei — Reglementare națională care atribuie aceste drepturi, exclusiv și de plin drept, producătorului filmului — Posibilitate de derogare de la această regulă printr-un acord între părți — Drepturi de remunerare subsecvente”

Sumarul hotărârii

1. *Acorduri internaționale — Acorduri încheiate de statele membre — Acorduri anterioare aderării la Uniune a unui stat membru — Acord care lasă posibilitatea unui stat membru de a lua o măsură contrară dreptului Uniunii — Obligația unui stat membru de a se abține să ia o asemenea măsură — Incompatibilitate rezultată din evoluția dreptului Uniunii — Imposibilitatea statului membru de a se prevala de acordul respectiv pentru a se exonera de obligațiile născute din această evoluție*
(art. 351 TFUE)
2. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Drepturi de exploatare a unei opere cinematografice — Drepturi care aparțin de plin drept realizatorului principal al operei (Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 2 și 3, Directiva 2006/115 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 2 și 3, și Directiva 2006/116 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 2; Directiva 93/83 a Consiliului, art. 1 și 2)*
3. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Drepturi de exploatare a unei opere cinematografice — Posibilitatea statelor membre de a stabili o prezumție legală de cesiune a acestor drepturi producătorului operei — Condiție — Prezumție relativă*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 3 alin. (4) și art. 5, Directiva 2006/115 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 3 alin. (4) și art. 5]
4. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Drepturi de exploatare a unei opere cinematografice — Drepturi care aparțin de plin drept realizatorului principal al operei*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (2) lit. (b)]

5. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Drepturi de exploatare a unei opere cinematografice — Dreptul la o compensație echitabilă în temeiul excepției privind copia privată — Imposibilitatea statelor membre de a stabili o prezumție legală de cesiune a acestui drept producătorului operei*

[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (2) lit. (b)]

1. Dispoziția articolului 351 primul paragraf TFUE are drept obiectiv să precizeze, în conformitate cu principiile dreptului internațional, că aplicarea tratatului nu afectează angajamentul statului membru în cauză de a respecta drepturile țărilor terțe care rezultă dintr-o convenție anterioară aderării sale și de a-și îndeplini obligațiile corelative. Cu toate acestea, atunci când o astfel de convenție permite unui stat membru să adopte o măsură care este contrară dreptului Uniunii, fără să îl oblige însă la aceasta, statul membru trebuie să se abțină de la adoptarea unei astfel de măsuri. Această jurisprudență trebuie să se aplice, *mutatis mutandis*, și atunci când, în urma evoluției dreptului Uniunii, o măsură legislativă adoptată de un stat membru în conformitate cu o posibilitate oferită de o convenție internațională anterioară este contrară acestui drept. Într-o astfel de situație, statul membru în cauză nu poate să se prevaleze de convenția respectivă pentru a se sustrage de la obligațiile născute ulterior din dreptul Uniunii.

(a se vedea punctele 61-63)

2. Dispozițiile articolelor 1 și 2 din Directiva 93/83/CEE privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu, pe de o parte, și cele ale articolelor 2 și 3 din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională coroborate cu articolele 2 și 3 din Directiva 2006/115 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale și cu articolul 2 din Directiva 2006/116 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe, pe de altă parte, trebuie interpretate în sensul că drepturile de exploatare a operei cinematografice (dreptul de reproducere, dreptul de difuzare prin satelit și orice alt drept de comunicare publică prin punerea la dispoziția publicului) revin de plin drept, direct și inițial, realizatorului principal. În consecință, aceste dispoziții trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care atribuie drepturile de exploatare menționate, de plin drept și exclusiv, producătorului operei în cauză.

În această privință, în lumina articolului 1 alineatul (4) din Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, articolul 2 din Directiva 93/83 și articolele 2 și 3 din Directiva 2001/29 nu pot fi interpretate în sensul că, în temeiul articolului 14 bis din Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice și prevalându-se de posibilitatea care i-ar fi acordată la acest articol, un stat membru ar putea să îi refuze realizatorului principal al unei opere cinematografice, în dreptul său național, drepturile de exploatare a acestei opere, întrucât o astfel de interpretare, în primul rând, nu ar respecta competențele Uniunii în materie, în al doilea rând, nu ar fi compatibilă cu obiectivul urmărit de Directiva 2001/29 și, în sfârșit, nu ar fi conformă cu cerințele articolului 17 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care garantează protecția proprietății intelectuale.

(a se vedea punctele 71 și 72 și dispozitiv 1)

3. Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că lasă statelor membre posibilitatea de a institui o prezumție de cesiune, în beneficiul producătorului operei cinematografice, a drepturilor de exploatare a operei cinematografice (dreptul de difuzare prin satelit, dreptul de reproducere și orice alt drept de comunicare publică prin punerea la dispoziția publicului), cu condiția ca o astfel de prezumție să nu aibă un caracter absolut care ar exclude posibilitatea ca realizatorul principal al operei menționate să încheie o convenție contrară.

(a se vedea punctul 87 și dispozitiv 2)

4. Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că, în calitate de autor al operei cinematografice, realizatorul principal al acesteia trebuie să beneficieze de plin drept, direct și inițial, de dreptul la compensația echitabilă prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională în temeiul așa-numitei excepții privind copia privată.

(a se vedea punctul 95 și dispozitiv 3)

5. Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu lasă statelor membre posibilitatea de a institui o prezumție de cesiune, în beneficiul producătorului operei cinematografice, a dreptului la compensație echitabilă care revine realizatorului principal al operei menționate, indiferent dacă prezumția respectivă este formulată cu caracter absolut sau dacă este posibilă o derogare de la aceasta.

Astfel și pentru a nu fi lipsite de orice efect util, dispozițiile articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională impun statului membru care a instituit excepția privind copia privată în dreptul intern o obligație de rezultat, în sensul că acest stat este ținut să asigure, în cadrul competențelor sale, perceperea efectivă a compensației echitabile destinate despăgubirii autorilor afectați pentru prejudiciul suferit. Or, impunerea, în sarcina statelor membre, a unei astfel de obligații de rezultat de a percepe compensația echitabilă în beneficiul titularilor drepturilor se dovedește inconciliabilă din punct de vedere conceptual cu posibilitatea titularilor respectivi de a renunța la această compensație echitabilă și, cu atât mai mult, cu posibilitatea statelor membre de a institui o asemenea prezumție de cesiune.

(a se vedea punctele 106, 108 și 109 și dispozitiv 4)